

Notat om fremtidigt samarbejde i byregion Esbjerg i tværkommunalt regi og i SVUF-regi

Følgende notat beskriver det fremtidige samarbejde i Byregion Esbjerg i tværkommunalt samt SVUF- regi. Indledningsvist pointeres fordelene ved byregionstanken, og dernæst fremfører notatet en række anbefalinger der illustrerer, hvorledes et fremtidigt samarbejde i Sydvestjylland kan tage sig ud.

Byregion Esbjerg

I RealDania og Mandag Morgens store fremtidsscenario for Danmark - "Der bli`r et yndigt land – 2050" - beskriver man fremtiden som "byernes æra", og man forestiller sig et Danmarkskort, som vil være domineret af to store vækstmetropoler: Københavnsområdet og Det Østjyske Bybånd.

Uden for Københavnsområdet og Det Østjyske Bybånd forudser man, at "mens de større byer (på + 100.000 indbyggere) vokser og trives, drænes mange små samfund i udkantsområderne for ressourcer og aktiviteter. Andelen af ældre i yderområderne stiger markant, og flere landsbyer er slettet af landkortet i 2050. De danske byer og bymiljøer vil fremover altså gennemgå en grundlæggende forandring karakteriseret ved tiltagende urbanisering og centrering omkring få, store vækstmotorer. Det klassiske bycentrum er afløst af flere store bycentre, og bygrænserne udviskes.

Stigende urbanisering er en global megatrend, men den udfolder sig i særlig høj grad i Danmark i disse og de kommende år. Befolkningen i byer med mindst 20.000 indbyggere er steget med 7,6 pct. siden 2009, mens befolkningen i landdistrikterne er faldet med 5,2 pct. I de tætbefolkede storbyområder er tilvæksten så stor, at Danmark er et af de lande i EU, som forholdsmæssigt har oplevet den største bevægelse fra land til by (KL og Eurostat).

For fremadrettet at være i stand til at sikre en kritisk masse og konkurrencedygtighed både nationalt og international, skal man tænke i byregioner. Byregion Esbjerg kan blive Danmarks 3. vækstcenter, og det er oplagt, at den sydvestjyske region tager del i de muligheder og den vækst, dette giver.

Byregioner er en ny måde at tænke i kommunale samarbejder på. Kommunerne samarbejder på baggrund af en fælles strategi og en koordineret indsats for at drive udviklingsprojekter i fællesskab.

Anbefalinger for det fremtidige tværkommunale samarbejde

Ud fra de ovenfor illustrerede tanker om byregionssamarbejder, anbefales det at de sydvestjyske kommuner øger deres samarbejde med henblik på at understøtte udviklingen af Esbjerg som Danmarks 3. største byregion efter Ørestadssamarbejdet og Det Østjyske Bybånd.

Et øget samarbejde vurderes at bidrage med bedre udviklingsmuligheder for hver enkelt kommune, ligesom et tættere samarbejde vil styrke muligheden for, at kommunerne i fællesskab kan påvirke de ydre rammebetingelser, som kan styrke områdets position i Danmark og Nordeuropa.

Det anbefales, at kommunerne viderefører deres eksisterende samarbejde inden for erhverv og turisme, men at man herudover styrker samarbejdet inden for nogle af de områder, der kan styrke en byregion, herunder især:

- Bosætning
- Infrastruktur
- Arbejdskraft
- Uddannelse
- Kultur
- Statslige og regionale arbejdspladser

Det anbefales derudover, at borgmestrene i de sydvestjyske kommuner etablerer en formaliseret ramme for drøftelse af disse seks emner. Det er ikke hensigtsmæssigt, at SVUF skal udgøre denne formaliserede ramme, og det anbefales i stedet, at SVUFs nuværende fokus på erhverv og turisme også fremover skal være det primære omdrejningspunkt.

Anbefalinger for fremtidigt samarbejde i SVUF-regi

Det anbefales, at SVUFs fremtidige opgaver fortsat skal være at bidrage til værdiskabelse inden for erhverv og turisme, og at SVUFs bestyrelse ved indledningen af hver valgperiode drøfter, hvilke konkrete emner inden for erhverv og turisme, der skal arbejdes med i den pågældende valgperiode, ligesom målsætninger og mål herfor fastlægges. Prioriteringen af disse emner udelukker ikke, at der i perioden kan arbejdes med andre emner.

Det anbefales, at de primære opgaver i denne valgperiode skal være:

- Energi og offshore. Esbjerg har fokus og initiativpligt. For at sikre fortsat vækst og dermed øget beskæftigelse og bosætning, skal SVUF derudover være katalysator i forhold projekter og samarbejde på tværs af SVUF kommunerne.
- Fødevarer, herunder to primære indsatsområder. Eksekvering af strategien for Sydvestjyske Smagsoplevelser – fokusområderne er virksomhedsudvikling, branding og synliggørelse. Fortsat samarbejde med landbruget – fokus på samarbejde med kommunerne, samt øget synliggørelse af erhvervet i den sydvestjyske fødevareklynge.
- Turisme. Sekretariat for Destinationssamarbejdet og samarbejdspartner i Partnerskabet for Vestkystturisme. Projektleder i forhold til udviklingsprojekter i SVUF kommunerne på turismeområdet.

- Nationalpark Vadehavet og verdensarv. SVUF deltager i projektgruppe vedr. udrulning af Verdensarven – fokus på vækst og udvikling af erhvervet. SVUF har allerede et samarbejde med Nationalpark Vadehavet (NPV). NPV har fokus på udrulning af Nationalparkplanen, mens SVUF fokuserer på at sikre gode rammer for udvikling af virksomheder samt synliggørelse af oplevelserne i Nationalparken.

Forudsætningen for, at SVUF kan arbejde med ovennævnte indsatsområder, er, at aktører fra flere kommuner indgår i de enkelte projekter, ligesom der skal arbejdes med projekterne med fokus på at skabe ekstern finansiering. Endelig skal de enkelte projekter være værdiskabende for aktørerne inden for erhverv og turisme.

SVUF arbejder med projekterne i det omfang, det måtte være relevant i de enkelte tilfælde, men der skal for hvert projekt udarbejdes en plan for, hvordan resultaterne af projekterne kan forankres hos relevante aktører, og dermed på sigt overdrages fra SVUF.

Sammenfattende

Som det skitseres i ovennævnte, samler vækst og udvikling sig de steder, hvor man formår at udvikle stærke byregioner på tværs af kommunegrænser. I Sydvestjylland kan en byregion opbygges med Esbjerg som vækstmotor. For at realisere Byregion Esbjerg, er det nødvendigt, at de sydvestjyske kommuner intensiverer deres samarbejde både i tværkommunalt regi samt i SVUF-regi.